

Office for
Veterans' Affairs

STRATEGAETH AR GYFER EIN CYN-FILWYR

ADRODDIAD 6 MISOL AWST 2023

CYNNWYS

CYFLWYNIAD GAN Y GWEINIDOG DROS FATERION CYN-FILWYR 2

CEFNDIR 4

TRAWSNEWID GWASANAETHAU A CHYMORTH I GYN-FILWYR 6

Iechyd a llesiant 7

Gwneud cartref mewn cymdeithas sifil 12

Cyflogaeth, addysg a sgiliau 15

Cyn-filwyr a'r gyfraith 21

Cyllid a dyled 23

Cymuned a pherthnasoedd 25

DEALL EIN CYMUNED O GYN-FILWYR 27

CYDNABOD CYFRANIAD EIN CYN-FILWYR I'R GYMDEITHAS 32

Cydnabod y cyfraniad y mae pob cyn-filwr wedi'i wneud 33

Hyrwyddo canfyddiad cyhoeddus cadarnhaol o gyn-filwyr 37

**DIWEDDARIAD O GYNLLUN GWEITHREDU STRATEGAETH CYN-FILWYR
2022 I 2024** 40

CYFLWYNIAD GAN Y GWEINIDOG DROS FATERION CYN-FILWYR

Mae arnom ddyled o ddiolchgarwch i'r dynion a'r menywod dewr sydd wedi ac sy'n gwasanaethu yn y lluoedd arfog am eu hymroddiad i'r wlad hon, a dyna pam mae'r llywodraeth hon wedi addo gwneud y DU y lle gorau yn y byd i fod yn gyn-filwr ynddo. Fel y dengys yr adroddiad diweddarau diweddaraf hwn, rydym yn parhau i wneud cynnydd gwirioneddol tuag at y nod hwnnw.

Mae'n amlygu nifer o gamau y mae'r Swyddfa Materion Cyn-filwyr wedi'u cymryd gyda phartneriaid ar draws y llywodraeth a thu hwnt dros y chwe mis diwethaf i wella bywydau cyn-filwyr ledled y wlad. Mae hyn yn cynnwys:

- Sicrhau **£33 miliwn ychwanegol yng Nghyllideb Gwanwyn 2023** i gynyddu cymorth i gyn-aelodau'r lluoedd arfog ledled y wlad.
- Cymryd camau breision tuag at roi terfyn ar gysgu allan a digartrefedd cyn-filwyr drwy lansio **Ymgyrch FORTITUDE**, gan gynnwys £8.55 miliwn ychwanegol o gyllid ar gyfer gwasanaethau mewn mwy na 900 o unedau tai â chymorth i gyn-filwyr ledled y DU.

Hoffwn hefyd ddiolch i'r Arglwydd Ethernon a'i dîm am eu gwaith ar yr **adolygiad hanesyddol o effaith y gwaharddiad ar bersonél LHDT a oedd yn gwasanaethu yn y fyddin cyn 2000**. Roeddwn yn falch o fod yn Nhŷ'r Cyffredin ochr yn ochr â nifer o gyn-filwyr pan roddodd y Prif Weinidog ymddiheuriad ar ran gwladwriaeth Prydain am y camweddau hanesyddol hynny. Roedd yn achlysur pwysig o gyfiawnder, ac yn cynnig cyfle i edrych i'r dyfodol a sut y gallwn barhau i gefnogi pob un o'n cyn-filwyr yn y misoedd a'r blynyddoedd nesaf.

Wrth edrych ymlaen, bydd ein **Cerdyn Cyn-filwr Lluoedd Arfog EF** yn sicrhau newid ystyrlon i gyn-filwyr ledled y DU – gan roi'r gydnabyddiaeth y maent yn ei haeddu a thrawsnewid eu mynediad at ystod o wasanaethau. Bydd cyhoeddi strategaeth **cyn-filwyr benywaidd gyntaf y DU yn 2024** yn ein helpu i fynd i'r afael â'r heriau penodol y mae'r garfan hon yn eu hwynebu ar ôl gadael y Lluoedd Arfog. Yn olaf, mae **llywodraeth y DU yn parhau i fod yn gwbl ymrwymedig i sicrhau canlyniadau gwell i'r rhai yr effeithir arnynt fwyaf gan yr Helyntion**, gan gynnwys ein cyn-filwyr, wrth helpu cymdeithas i symud ymlaen.

Mae gennym lawer o waith i'w wneud o hyd. Ond mae'r adroddiad hwn yn dangos ein bod ar y llwybr cywir ac yn gwneud gwahaniaeth diriaethol i fywydau cyn-filwyr ledled y DU gyda phob cam a gymerwn.

**Y Gwir Anrhydeddus
Johnny Mercer AS**

Penodwyd y Gwir Anrhydeddus Johnny Mercer AS yn Weinidog Materion Cyn-filwyr yn Swyddfa'r Cabinet ar 25 Hydref 2022.

CEFNDIR

Y Strategaeth ar gyfer ein Cyn-filwyr (2018)

Mae'r Strategaeth ar gyfer ein Cyn-filwyr yn nodi gweledigaeth 10 mlynedd y Llywodraeth i gyn-filwyr a'u teuluoedd drosglwyddo i fywyd sifil a chyfrannu'n llawn at gymdeithas sy'n deall ac sy'n gwerthfawrogi'r hyn sydd ganddynt i'w gynnig. Er ei bod yn ddogfen ar gyfer y DU gyfan, mae'r ddarpariaeth yn edrych yn wahanol ym mhob un o'r gwledydd datganoledig ac o'r herwydd, gellir dod o hyd i wybodaeth am y cynnydd sy'n cael ei wneud yn **yr Alban, Cymru a Gogledd Iwerddon** ar eu gwefannau priodol.

Ar gyfer Lloegr, mae'r OVA wedi ymrwymo i gyhoeddi cyfres o gynlluniau gweithredu i gefnogi cynnydd o ran amcanion 2028, ochr yn ochr â bod yn ymatebol i faterion a chyfleoedd sy'n dod i'r amlwg.

Roedd **Cynllun Gweithredu Strategaeth Cyn-filwyr 2022 i 2024** yn canolbwyntio ar dri phrif faes:

1 Trawsnewid gwasanaethau i gyn-filwyr:

Gwella gwasanaethau i sicrhau bod cyn-filwyr a theuluoedd yn cael y cymorth y mae arnynt ei angen.

2 Deall ein cymuned o gyn-filwyr:

defnyddio data ac ymchwil i sicrhau bod polisi ar draws y llywodraeth wedi'i wreiddio mewn tystiolaeth gadarn.

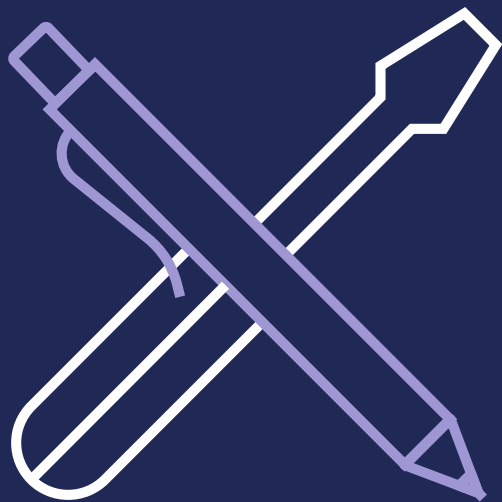
3 Cydnabod cyfraniad ein cyn-filwyr i gymdeithas:

cydnabod yn llawn gyfraniadau pob cyn-filwr i gymdeithas, gan gynnwys y rhai efallai nad oeddent yn hanesyddol wedi teimlo bod eu gwasanaeth yn cael ei gydnabod, ac yn herio stereoteipiau negyddol.

Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu sut mae'r OVA yn gweithio gydag adrannau ar draws y llywodraeth, yn ogystal â'r GIG, awdurdodau lleol, cyrff cyhoeddus eraill, prifysgolion a'r sector elusennol, i sicrhau newid cadarnhaol i gyn-filwyr.

**TRAWSNEWID
GWASANAETHAU
A CHYMORTH
I GYN-FILWYR**

IECHYD A LLESYANT

Yn Lloegr rydym yn parhau i hyrwyddo'r gwaith o greu gwasanaethau GIG pwrpasol a llwybrau ar gyfer cyn-filwyr. Ein nod yw cynnig gofal iechyd a all ymateb yn well i brofiadau cyn-filwyr a chyfeirio cymorth arall yn effeithiol i sicrhau bod cyn-filwyr yn gallu cael mynediad at y gofal y mae ei angen arnynt cyn gynted â phosibl.

- **Ymgyrch COURAGE:** ym mis Ebrill 2023, cyfunodd y GIG dri gwasanaeth presennol sy'n darparu cymorth iechyd meddwl i gyn-filwyr, y rhai sy'n gadael y gwasanaeth, milwyr wrth gefn, teuluoedd a gofalfwyr, i sicrhau bod gofal yn fwy effeithiol. O gyflwyno'r gwasanaeth cyntaf yn 2017 hyd at eu cyfuno, derbyniodd y gwasanaethau hyn **29,162 o atgyfeiriadau**. Ers mis Ebrill 2023, maent wedi derbyn **511 o atgyfeiriadau**.
- **Ymgyrch RESTORE:** mae Rhwydwaith Trawma Cyn-filwyr y GIG wedi'i ail-lansio o dan enw newydd gyda'r uchelgais i wella ymhellach fynediad at driniaeth sy'n cefnogi cyn-filwyr ag anafiadau corfforol sy'n gysylltiedig â gwasanaeth. Erbyn Mai 2023, roedd **662 o atgyfeiriadau** wedi dod i law.
- Mae GIG Lloegr yn gweithredu **Panel Prosthetig Cyn-filwyr** ar gyfer ariannu breichiau a choesau prosthetig o ansawdd uchel ar gyfer cyn-filwyr a gollodd fraich neu goes yn ystod neu o ganlyniad i wasanaeth milwrol. Gall canolfannau gwasanaeth anabledde wneud cais i'r panel i achosion gael eu hystyried.

- Mae GIG Lloegr yn comisiynu cynllun achredu Coleg Brenhinol y Meddygon Teulu a rhaglen achredu Cynghrair Gofal Iechyd y Cyfamod i Gyn-filwyr.

Ym mis Mehefin 2023,

ROEDD

2,149

o bractisau yn Lloegr wedi'u hachredu fel rhai 'ystyriol o gyn-filwyr'. Mae hyn bron 40% o'r holl bractisau

ROEDD GAN ROEDD

71%

o rwydweithiau gofal sylfaenol o leiaf un practis achrededig

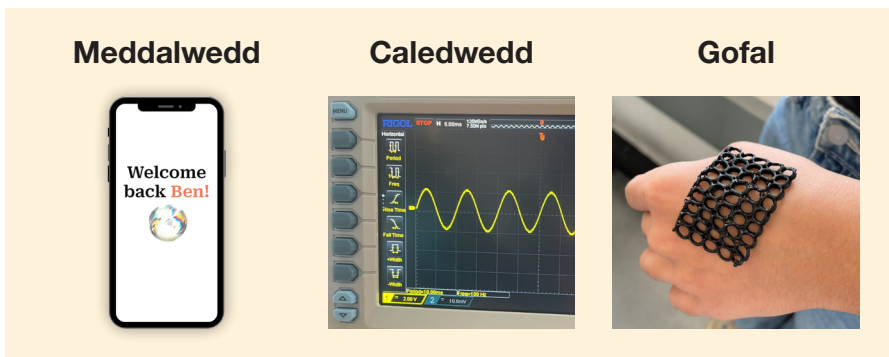
75%

o ymddiriedolaethau'r GIG yn Lloegr wedi'u hachredu yn rhai 'ymwybodol o gyn-filwyr'

Mae rhagor o wybodaeth am y gwasanaethau hyn, gan gynnwys gwasanaethau cyfatebol yn y gweinyddiaethau datganoledig, **ar gael ar wefan GIG Lloegr.**

Ers Ionawr 2023

- Ym mis Chwefror 2023, dyfarnodd yr OVA £5 miliwn i 22 o brosiectau yn rhan o'r **Gronfa Arloesi Iechyd**. Mae'r buddsoddiad hwn yn dangos ymrwymiad y Llywodraeth i ddarparu'r dulliau mwyaf arloesol ac effeithiol ym maes gofal iechyd corfforol a meddyliol cyn-filwyr. **Mae meysydd ffocws craidd yn cynnwys digidol, llawfeddygaeth ac adsefydlu, rheoli poen a namau, ac iechyd menywod cyn-filwyr.** Mae'r grantiau hyn wedi ariannu ymchwil arloesol, gan gynnwys e-blastrau, mewnblianiadau orthopedig i drin poen ac wlserau, ac ap digidol cyntaf y DU i gefnogi cyn-filwyr â phroblemau iechyd meddwl cyffredin.

Mae e-blastr NuTissu yn dechnoleg iechyd ddigidol sy'n canolbwyntio ar y claf sy'n ceisio symud y seilwaith gofal iechyd o'r ysbyty i'r cartref.

- Mae cynlluniau peilot GIG Lloegr o Ymgyrch COMMUNITY ar **bresgripsiynu cymdeithasol** a phwyntiau **cyswllt unigol teulu** ar waith mewn chwe ardal ledled Lloegr, a disgwylir i werthusiadau adrodd yn ystod gwanwyn 2024.

- **Presgripsiynu cymdeithasol:** dull sy'n cysylltu pobl â gweithgareddau, grwpiau, a gwasanaethau yn eu cymuned i ddiwallu'r anghenion ymarferol, cymdeithasol ac emosiynol sy'n effeithio ar eu hiechyd a'u lles.

Edrych ymlaen

- **Cronfa Symudedd Cyn-filwyr:** mewn partneriaeth ag Ymddiriedolaeth Cronfa Cyfamod y Lluoedd Arfog, gwnaethom gyhoeddi cynlluniau i fuddsoddi £3 miliwn mewn prosiect elusenol sy'n helpu cyn-filwyr ag anabledau corfforol i fanteisio ar offer symudedd sy'n diwallu eu hanghenion. Bydd y prosiect hefyd yn gwerthuso llwyddiant y cynllun i lywio darpariaeth gofal iechyd yn y dyfodol.

Mae'r llywodraeth yn parhau i fod yn ymrwymedig i adeiladu 40 o ysbytai newydd erbyn 2030, sy'n cynnwys y **Ganolfan Adsefydlu Genedlaethol** (NRC). Dechreuwyd adeiladu'r NRC yn gynharach eleni yn rhan o'r Rhaglen Ysbytai Newydd . Bydd yn dod â gofal cleifion, ymchwil, hyfforddiant ac addysg ynghyd o dan yr un to. Mae'r rhaglen yn cael ei harwain an Ymddiriedolaeth Ysbytai Prifysgol Nottingham.

Bydd y Ganolfan Adsefydlu Genedlaethol wedi'i lleoli ar ystâd adsefydlu Stanford Hall rhwng Nottingham a Loughborough, 400 metr i ffwrdd o'r Ganolfan Adsefydlu Meddygol Amddiffyn. Bydd yr NRC yn gweithio gyda phartneriaid, gan gynnwys y DMRC, i rannu arfer gorau. Bydd sifiliaid cymwys sy'n cael eu cyfeirio at y ganolfan gan glinigwr, gan gynnwys cyn-filwyr, yn gallu cael mynediad iddi.

GWNEUD CARTREF MEWN CYMDEITHAS SIFIL

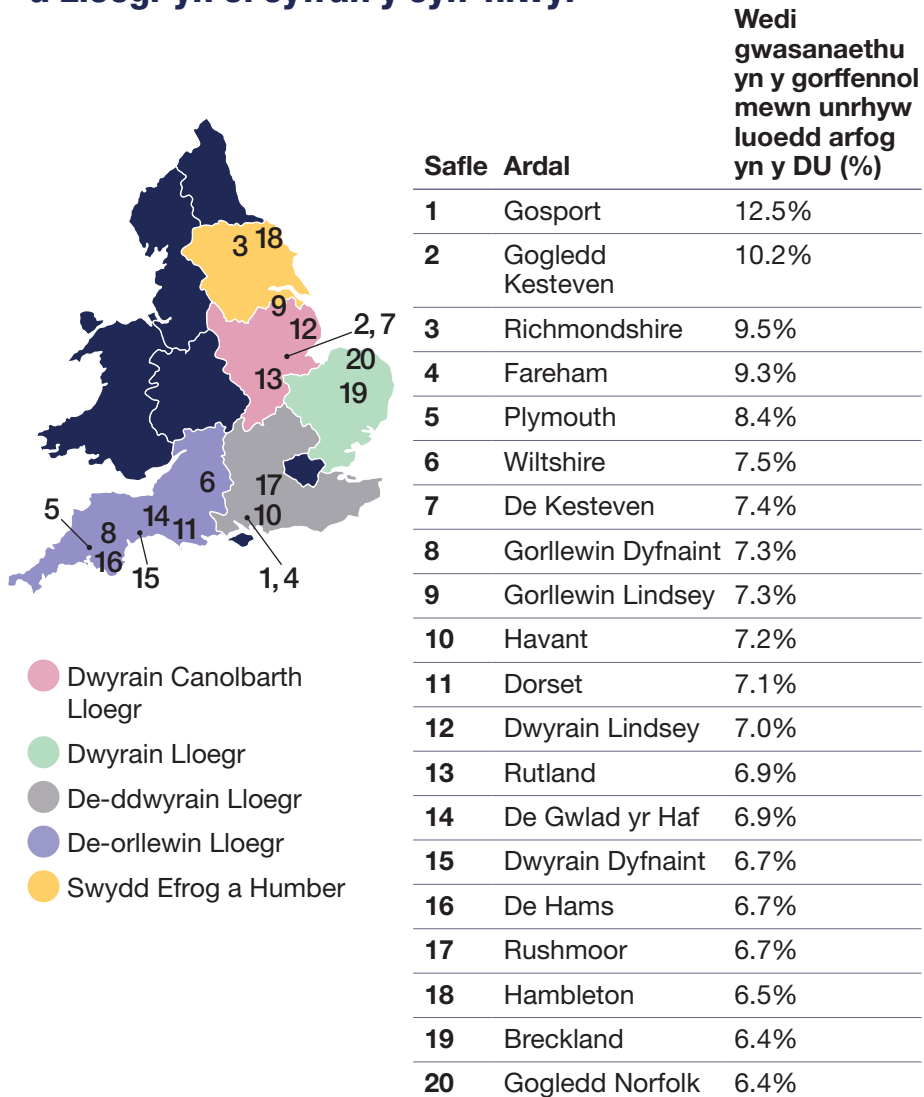

Am y tro cyntaf, gofynnodd Cyfrifiad 2021 yng Nghymru a Lloegr a oedd ymatebwyr wedi gwasanaethu yn lluoedd arfog y DU. Mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) wedi dechrau cyhoeddi'r dadansoddiad hwn, gan ddarparu canfyddiadau cyfoethog ar ddemograffeg cyn-filwyr nad ydynt erioed wedi bod ar gael o'r blaen. Yn ogystal ag oedran, rhyw, cyfeiriadedd rhywiol, iechyd cyffredinol a data pasbort, cyhoeddodd y Swyddfa Ystadegau Gwladol **y boblogaeth cyn-filwyr fesul rhanbarth**, y mae darparwyr gwasanaethau eisoes yn eu defnyddio i gyd-fynd ag angen ac adnoddau.

Bydd y data hwn, gan gynnwys **y mathau o lety y mae cyn-filwyr yn byw ynddynt**, yn allweddol i ddatblygu mentrau i fynd i'r afael â digartrefedd cyn-filwyr a chysgu allan. Bydd yn sicrhau y caiff y rhai sydd wedi gwasanaethu yn ein lluoedd arfog y cymorth cywir wedi'i sefydlu i osgoi'r amgylchiadau hynny.

Yr 20 Awdurdod Lleol gorau yng Nghymru a Lloegr yn ôl cyfran y cyn-filwyr¹

1 Y Swyddfa Ystadegau Gwladol, 2023, Cyn-filwyr lluoedd arfog y DU, Cymru a Lloegr: Cyfrifiad 2021, Awst 2023, <https://www.ons.gov.uk/releases/ukarmedforcesveteranscensus2021inenglandandwales>

Ers Ionawr 2023

- Mae £8.55 miliwn wedi'i fuddsoddi mewn sefydlu cymorth arbenigol i fwy na **1,300 o gyn-filwyr ar draws dros 900 o unedau tai â chymorth**. Mae hyn yn cynnwys cymorth cofleidiol ar gyfer cyflogaeth, addysg a gwasanaethau gofal iechyd.
- Ym mis Gorffennaf lansiwyd **canllaw llwybr tai a yrrir gan ddefnyddwyr** ar gyfer sefydliadau sy'n darparu gwasanaethau tai a digartrefedd i gymuned y lluoedd arfog.

Mae **Ymgyrch FORTITUDE** yn llwybr atgyfeirio ar gyfer y DU gyfan i gefnogi cyn-filwyr neu gyn-filwyr digartref sydd mewn perygl o fod yn ddigartref i gael tai. Mae Riverside, cymdeithas dai, yn gweithio mewn partneriaeth ag elusennau, darparwyr tai, awdurdodau lleol a sefydliadau eraill i gefnogi cyn-filwyr i gael tai. Yn ei wythnos gyntaf, derbyniodd Ymgyrch FORTITUDE **120 o atgyfeiriadau** a darparodd **lety dros dro i 23 o gyn-filwyr**, gan eu cymryd oddi ar y strydoedd.

Edrych ymlaen

- Dros y tair blynedd nesaf, byddwn yn darparu Cronfa Tai Cyfalaf gwerth £20 miliwn i ddarparu tai ychwanegol i gyn-filwyr drwy ddatblygu adeiladau newydd ac adnewyddu tai cymdeithasol ac elusennol presennol.

CYFLOGAETH, ADDYSG A SGILIAU

Mae'r mwyafrif o gyn-filwyr yn dod o hyd i waith ar ôl gadael y lluoedd arfog, ac mae ystadegau diweddar gan Bartneriaeth Pontio **Gyrfaedd y Weinyddiaeth Amddiffyn** (MOD) yn nodi bod **87% o gyn-filwyr mewn gwaith o fewn chwe mis ar ôl gadael y lluoedd arfog**. Fodd bynnag, mae'n bwysig bod cymorth ar gael i'r rhai sy'n wynebu heriau a bod gwerth eu sgiliau'n cael ei gydnabod.

MAE 47%

o boblogaeth
cyn-filwyr Cymru
a Lloegr o 'oedran
gweithio' (rhwng 16
a 64 oed)²

Cymorth sector cyhoeddus a chynlluniau cyflogaeth cyn-filwyr

- rhwydwaith o 50 o hyrwyddwyr y lluoedd arfog ac 11 arweinydd grŵp o fewn Canolfan Byd Gwaith i gefnogi cyn-filwyr i ddod o hyd i waith.
- Mae rhyddhad Yswiriant Gwladol ar gael am hyd at 12 mis i'r rhai sy'n cyflogi cyn-filwyr yn eu rôl sifil gyntaf ar ôl gadael y lluoedd arfog.

2 Y Swyddfa Ystadegau Gwladol, 2023, Cyn-filwyr lluoedd arfog y DU, Cymru a Lloegr: Cyfrifiad 2021, Awst 2023, <https://www.ons.gov.uk/releases/ukarmedforcesveteranscensus2021inenglandandwales>

- Mae Gwasanaeth Sifil y DU a llawer o bartneriaid yn y sector cyhoeddus yn cymryd camau i recriwtio cyn-filwyr a'u teuluoedd yn uniongyrchol i'w sefydliadau:
 - **Gweithle Gwych** – mae'r cynllun hwn gan y Gwasanaeth Sifil hwn wedi gwneud dros 840 o gynigion swyddi i gyn-filwyr er 2020.
 - **Camu Ymlaen i Waith** – mae'r cynllun hwn gan y Gwasanaeth Sifil hwn wedi recriwtio dros 100 o gyn-filwyr er 2017.
 - **Symud Ymlaen at Gyfiawnder** – recriwtiodd cynllun y Weinyddiaeth Gyfiawnder 15 o gyn-filwyr drwy ei gynllun peilot yn 2022. Ers hynny mae wedi ehangu ei feini prawf cymhwysedd i gynnwys cymheiriaid a phartneriaid cyfreithiol.
 - **Camu i mewn i lechyd** – mae cynllun y GIG hwn wedi recriwtio dros 1,700 o gyn-filwyr ers 2018 ac mae'n cynnig cyfleoedd i'r Lluoedd Arfog o'r cyfnod pontio i fywyd sifil.
 - **Mae'r Adran Addysg** yn cefnogi cyn-filwyr i addysgu drwy wasanaethau cymorth a bwrsariau. Mae gwybodaeth wedi'i theilwra ar gael trwy ymgynghorwyr hyfforddi athrawon, **gwefannau**, **blog astudiaeth achos**, **cyhoeddiadau Civvy street**, **The Times**, **gweminarau**, **a phresenoldeb mewn ffeiriau cyflogwyr rhanbarthol gyda'r Bartneriaeth Pontio Gyrfa a Gwasanaeth Adsefydlu Lluoedd Prydain.**

Symud Ymlaen at Gyfiawnder - Luke Whitehead, 29, gynt o Hwsariaid Brenhinol y Brenin

Gwnaeth Luke Whitehead gais i ymuno â'r gwasanaeth carchardai trwy gynllun peilot Ymlaen at Gyfiawnder llynedd.

“Gwasanaethodd fy nhad am 30 mlynedd yn y Fyddin cyn ymuno â'r gwasanaeth carchardai saith

mlynedd yn ôl, felly roeddwn yn gwybod y byddai'n swydd ddiddorol. Dywedodd wrthyf am y cynllun 'Ymlaen at Gyfiawnder' ac yn dilyn asesiad undydd, ymunais â'r tîm yn CEF Caerwynt ochr yn ochr ag ef.”

“Mae bod yn y Fyddin yn debyg iawn i fod yn swyddog carchar gyda'r strwythur rheng debyg a'r brawdgarwch – rwy'n teimlo fy mod i wedi ffitio i mewn yn syth ac rydw i wedi mwynhau yn fawr iawn.

“Mae angen i chi allu siarad â phobl a gwrando ar yr hyn sydd ganddyn nhw i'w ddweud. Weithiau gall carcharorion fod yn cael diwrnod gwael, a gall gallu sgwrsio â nhw ar ôl i broblem godi fod yn bwysig iawn. Fy nghyngor i bobl yn y lluoedd arfog sy'n ystyried dod yn swyddog carchar fyddai mynd amdani. Mae'n rhywbeth gwahanol bob dydd ac rydych chi'n teimlo eich bod chi'n gwneud gwahaniaeth gwirioneddol i fywydau carcharorion.”

Ers Ionawr 2023

- **Cyhoeddwyd adroddiad YouGov ar ganfyddiadau cyflogwyr a'r cyhoedd o gyn-filwyr yn gynharach yn 2023.** Yn dilyn sesiynau ymgysylltu pwrpasol a gynhaliwyd gydag elusennau ac ar draws y llywodraeth, mae'r canfyddiadau'n arwain at newid yn y ffordd yr ydym yn ymgysylltu â chyflogwyr a sut rydym yn llunio ein strategaeth gyfathrebu.

Mae canfyddiadau'n cynnwys:

MAE GAN

66%

o gyflogwyr
ddiddordeb
mewn cael
mwy o gyn-filwyr
yn eu sefydliad³

Mae cyflogwyr yn cysylltu'r nodweddion ymddygiadol canlynol â chyn-filwyr:

**MOESEG WAITH
GREF**

**DATRYS
PROBLEMAU**

ARWEINYDDIAETH

**SGILIAU
CYFATHREBU**

YMRODDIAD

**SGILIAU
DADANSODDOL**

3 Y Swyddfa Ystadegau Gwladol, 2023, Cyn-filwyr lluoedd arfog y DU, Cymru a Lloegr: Cyfrifiad 2021, Awst 2023, <https://www.ons.gov.uk/releases/ukarmedforcesveteranscensus2021inenglandandwales>

- Ym mis Mehefin 2023, lansiodd **Rhwydwaith Lluoedd Arfog y Gwasanaeth Sifil**, gan gefnogi a hyrwyddo talentau cyn-filwyr a milwyr wrth gefn sy'n gweithio ar draws y Gwasanaeth Sifil. Bydd y rhwydwaith hwn hefyd yn cefnogi teuluoedd a gwragedd y rhai sy'n gwasanaethu i sicrhau bod y Gwasanaeth Sifil yn parhau i fod yn ddewis gyrfya gwych i gymuned gyfan y lluoedd arfog.
- Mae'r Adran Gwaith a Phensiynau wedi gweithio gyda'r Weinyddiaeth Amddiffyn i greu **Pasbort Addasiadau i'r Rhai sy'n Gadael y Lluoedd Arfog**. Mae'r pasbort ar gael i bawb sy'n gadael y lluoedd arfog a chyn-filwyr ei ddefnyddio'n wirfoddol i nodi eu haddasiadau gweithle gofynnol i gyflogwyr sifil.

Mae Gweision Sifil yn mynychu lansiad Rhwydwaith Lluoedd Arfog y Gwasanaeth Sifil, ochr yn ochr â Chyfarwyddwr y Swyddfa Materion Cyn-filwyr, Jessie Owen (canol yn y llun).

Edrych ymlaen

- Bydd **canllaw cyflogwyr ar gyflogi cyn-filwyr** yn cael ei lansio yn hydref 2023. Bydd y canllaw yn cynorthwyo cyflogwyr i recriwtio cyn-filwyr ac aelodau o gymuned y lluoedd arfog i'w sefydliad, yn ogystal â datblygu eu talent a chefnogi dilyniant yn ystod eu gyrfaedd.

Hyrwyddwyr Lluoedd Arfog yr Adran Gwaith a Phensiynau, ochr yn ochr â sefydliadau partner, yn Falmouth, yn rhan o ddiwyddiadau diwrnod y Lluoedd Arfog, 23 Mehefin 2023.

CYN-FILWYR A'R GYFRAITH

Nododd Cyfrifiad 2021 fod **cyn-filwyr yn cyfrif am 4.86% o boblogaeth carchardai, mechnïaeth gymeradwy a phrawf yng Nghymru a Lloegr**. Mae dadansoddiad trefniadau byw diweddar gan yr ONS wedi dangos bod cyn-filwyr ychydig yn fwy tebygol na phobl nad ydynt yn gyn-filwyr o fod yn y safleoedd hyn. Rydym am wneud yn siŵr bod y cymorth cywir ar gael i gyn-filwyr sy'n dod i gysylltiad â'r system cyfiawnder troseddol.

Swyddogion Cefnogi Cyn-filwyr yn y Ddalfa

Derbyniodd Adain Ddarganfod Creu Cyfleoedd yn y Dyfodol (CFO) yng Ngharchar EF Rislely a'r Ganolfan Gweithgareddau CFO yn CEF Holme House y Wobr Cydnabyddiaeth Arbennig yn Seremoni Wobrwyo Swyddogion Cymorth i Gyn-filwyr yn y Ddalfa ym mis Gorffennaf 2023. Mae eu gwaith yn galluogi cyn-filwyr yn y ddalfa i gymryd rhan mewn gweithgareddau cadarnhaol fel cymorth gan gymheiriaid, coginio, mynediad i randir a chysiau penodol i gyn-filwyr ar iechyd meddwl a llesiant, gyda llawer o gyfranogwyr yn sicrhau cyflogaeth o ganlyniad.

Lansiwyd Ymgyrch NOVA, a gomisiynwyd gan GIG Lloegr, ym mis Ebrill 2023 ac mae'n darparu cymorth cyn ac ar ôl y ddalfa i gyn-filwyr sydd mewn cysylltiad â'r system cyfiawnder troseddol. Mae hyn yn cynnwys cymorth ymarferol ac emosiynol, yn ogystal â'u galluogi i sicrhau tai a chyflogaeth.

Mae Op NOVA yn adeiladu ar lwyddiant Prosiect NOVA, a sefydlwyd yn 2014, sydd wedi cefnogi dros 5,000 o gyn-filwyr ar draws pum rhanbarth yn Lloegr.

Ers Ionawr 2023

- Mae map **cymorth cyn-filwyr** wedi'i ailwampio wedi bod yn fyw ers mis Ionawr 2023 ac mae'n cynnwys wedi'i adnewyddu a chyfeirio at wasanaethau ledled y DU.
- Bu'r OVA yn cydweithio â'r ONS, y Weinyddiaeth Gyfiawnder a Gwasanaeth Carchardai a Phrawf EF i sicrhau bod carcharorion sy'n gyn-filwyr ledled y DU yn gallu cymryd rhan yn yr **Arolwg Cyn-filwyr**.

Cymerodd tua

23%

o boblogaeth y carchar cyn-filwyr y gwyddys amdanynt ran yn yr Arolwg Cyn-filwyr

Edrych ymlaen

- Bydd yr OVA yn defnyddio canfyddiadau'r Arolwg Cyn-filwyr, ac yn gweithio gydag Ymgyrch NOVA a rhanddeiliaid ar draws y sector, i **wella'r cymorth wedi'i dargedu sydd ar gael i gyn-filwyr** sydd mewn cysylltiad â'r system cyfiawnder troseddol.

CYLLID A DYLED

Mae trosglwyddo allan o'r lluoedd arfog yn dechrau cyfnod sylweddol o newid i'r rhai sy'n gadael y lluoedd arfog.

Gall dod o hyd i dai newydd, sicrhau cyflogaeth a llywio bywyd ar ôl gwasanaeth fod yn heriol a rhoi pwysau sylweddol ar gyllid cyn-filwyr, yn enwedig i'r rhai sydd wedi'u hanafu.

Mae sicrhau bod cyn-filwyr yn gallu cael mynediad at yr ystod lawn o hawliau statudol, gan gynnwys budd-daliadau, pensiynau ac iawndal, yn flaenoriaeth i'r OVA, yn ogystal â **sicrhau bod gan bawb sy'n gadael y gwasanaeth y sgiliau sydd eu hangen i fod yn ariannol wydn.** Trwy wneud yn fawr o'u hincwm, gall cyn-filwyr a'u teuluoedd fyw bywydau mwy bodlon ac annibynnol.

Ers Ionawr 2023

- Mae'r Llywodraeth wedi cyhoeddi'r **Adolygiad Annibynnol o Wasanaethau Lles Llywodraeth y DU i Gyn-filwyr,** a gomisiynwyd ar y cyd gan yr OVA a'r Weinyddiaeth Amddiffyn. Archwiliodd yr adolygiad rôl, cwmpas ac ehangder gwasanaethau cymorth i gyn-filwyr ac mae'n gwneud argymhellion ar rolau, llywodraethu a darpariaeth y gwasanaethau hyn gan y Llywodraeth.
- Mae ail **Adolygiad Pum Mlynedd Cynllun Iawndal y Lluoedd Arfog** wedi'i gyhoeddi gydag argymhellion i sicrhau bod y cynllun iawndal yn parhau i ateb y diben, gan ddarparu cydnabyddiaeth briodol a chymorth ariannol i'r rhai sydd wedi'u hanafu, yn mynd yn sâl neu wedi marw o ganlyniad i'w gwasanaeth ers 6 Ebrill 2005.

Edrych ymlaen

- Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn a'r OVA yn cydweithio i lansio canllaw wedi'i **ddiweddaru i'r rhai sy'n gadael y lluoedd arfog**. Bydd hyn yn sicrhau bod mwy o'r rhai sy'n gadael y lluoedd arfog yn cael eu paratoi'n well ar gyfer bywyd yn gyn-filwr drwy ddarparu gwybodaeth am sgiliau bywyd allweddol, megis cynllunio ariannol, yn ogystal ag amrywiol wasanaethau cymorth statudol a thrydydd sector. Trwy ymyrraeth gynnar ragweithiol, ein nod yw lleihau achosion o anhawster ariannol a sicrhau bod mwy o gyn-filwyr yn ffynnu ar ôl gwasanaethu.
- Mae'r OVA yn gweithio gyda'r Weinyddiaeth Amddiffyn a Chymdeithas Pensiwn y Lluoedd i **aduno mwy o gyn-filwyr â buddion pensiwn gohiriedig nas hawliwyd**.
- Bydd y **Porth Cyn-filwyr**, sydd eisoes wedi cefnogi dros filiwn o gyn-filwyr ac sy'n darparu gwybodaeth am faterion ariannol megis pensiynau ac iawndal, yn ogystal â meysydd eraill, yn cael ei drosglwyddo i'r OVA yn 2024. Bydd yr OVA yn parhau i ymgysylltu â chyn-filwyr a'u teuluoedd i wella gwasanaethau'r Porth.

CYMUNED A PHERTHNASOEDD

Mae Strategaeth 2018 y Llywodraeth ar gyfer ein Cyn-filwyr a'r **strategaeth unigrwydd** yn cydnabod **pwysigrwydd perthnasoedd cymdeithasol ystyrion i fywydau pobl**.

Gan y gall amgylchiadau bywyd milwrol greu heriau ychwanegol ar gyfer sefydlu a chynnal cysylltiadau cymdeithasol, mae'r OVA wedi ymrwymo i wneud cynnydd yn y maes hwn.

Yn ogystal, mae'n bwysig mynd i'r afael â materion hanesyddol penodol sydd wedi atal integreiddio a chydabyddiaeth briodol o gyn-filwyr, eu teuluoedd a chymunedau ehangach.

Ers Ionawr 2023

- Ym mis Mehefin 2023, cynhaliodd y Gweinidog dros Faterion Cyn-filwyr **gyfarfod bwrdd crwn ar unigrwydd** ag Ymddiriedolaeth Cronfa Cyfamod y Lluoedd Arfog a rhanddeiliaid o sector elusenol y lluoedd arfog i drafod sut i fynd i'r afael ag unigrwydd a nodi arfer gorau.
- Darparodd yr OVA dros £170,000 o gyllid i Syniadau Mawr, LABRATS a'r Gronfa Elusen Gymunedol Niwclear **i gefnogi anghenion lles cyn-filwyr sy'n cynnal profion niwclear, addysgu plant ysgol ar y rhaglen profion niwclear, a dod â chyn-filwyr at ei gilydd.**

Edrych ymlaen

- Bydd **Bil Trafferthion Gogledd Iwerddon (Etifeddiaeth a Chymodi)** yn sefydlu'r Comisiwn Annibynnol ar gyfer Cymodi ac Adfer Gwybodaeth i gynnal adolygiadau o farwolaethau ac anafiadau difrifol sy'n gysylltiedig â'r Trafferthion, gyda'r prif amcan o ddarparu gwybodaeth i deuluoedd, a dioddefwyr a goroeswyr. Mae'r ddeddfwriaeth hon yn ceisio sicrhau canlyniadau gwell i bawb yr effeithiodd y Trafferthion arnynt, gan gynnwys y rhai a wasanaethodd yn y lluoedd arfog, wrth helpu Gogledd Iwerddon i ganolbwyntio ar ei phresennol a'i dyfodol.
- Disgwylir i ganlyniadau'r **Arolwg Cyn-filwyr** a gynhaliwyd gan yr OVA a'r ONS gael eu cyhoeddi yn ddiweddarach eleni, gan gynnwys data ar unigrwydd cyn-filwyr ac ynysigrwydd cymdeithasol ledled y DU.

Cyfarfu myfyrwyr o Ysgol Gyfun Gatholig Sant Ioan yn Gravesend â'r cyn-filwr John Folkes i ffilmio ar gyfer y prosiect Remember Together, a ariannwyd yn rhan o Gronfa Gymunedol Cyn-filwyr Prawf Niwclear.

DEALL EIN CYMUNED O GYN-FILWYR

Dim ond oherwydd Cyfrifiad 2021 y bu'n bosibl gwneud llawer o'r dadansoddiad a gyflwynir yn yr adroddiad hwn, a ofynnodd am y tro cyntaf a oedd ymatebwyr wedi gwasanaethu yn lluoedd arfog y DU o'r blaen. **Roedd canfyddiadau cychwynnol** y cyfrifiad ar gael ym mis Tachwedd 2022, gyda datganiadau rheolaidd dilynol yn rhoi mwy o fanylion am y boblogaeth cyn-filwyr yng Nghymru a Lloegr nag erioed o'r blaen.

Mae'r OVA yn parhau i wneud cynnydd, gan weithio gyda phartneriaid ar draws y llywodraeth, y sector cyhoeddus, prifysgolion ac elusennau i weithredu'r **Fframwaith Data ac Ymchwil**, a gyhoeddwyd ym mis Tachwedd 2022. Bydd hyn yn sicrhau gwell aliniad a chydlynid ar draws y sector ac yn cryfhau'r broses o lunio polisiau sy'n seiliedig ar dystiolaeth.

Cyn-filwyr a wahoddwyd i ddod i goroni'r Brenin yn cyfarfod â'r Gweinidog dros Faterion Cyn-filwyr, y Gwir Anrhydeddus Johnny Mercer AS.

Ers Ionawr 2023

- Lansiodd yr OVA ei **ddangosfwrdd data cyn-filwyr** ym mis Chwefror 2023. Mae'r dangosfwrdd yn cydgrynhai data'r llywodraeth ar y gymuned cyn-filwyr, gan gynnwys iechyd a lles, cyflogaeth a thai, ac mae'n cynnwys offeryn adborth i sicrhau ein bod yn ei ddiweddarau yn seiliedig ar anghenion defnyddwyr.
- Mae'r OVA wedi cyflwyno'r **10 Peth i'w Gwybod am gyhoeddiad cyn-filwyr** i alluogi darparwyr gwasanaethau i weithio'n well gyda chyn-filwyr a'u teuluoedd. Mae'r **OVA wedi partneru â Chyngor ar Bopeth** i dreialu'r adnodd hwn a nodi cyn-filwyr sy'n ceisio cymorth gan yr elusen. Bydd data o'r cynllun peilot hwn yn helpu i ddeall y raddfa bresennol a'r math o angen yn y gymuned cyn-filwyr ac a yw hyn yn cael ei ddiwallu'n ddigonol.
- Mae'r OVA wedi ariannu **adolygiad o deithiau defnyddwyr cyn-filwyr a chynnwys perthnasol ar GOV.UK** i wella mynediad cyn-filwyr at wasanaethau a gwybodaeth. Mae gwaith yn mynd rhagddo i weithredu argymhellion yr adolygiad ar waith.

Edrych ymlaen

- Mae'r OVA wedi ariannu ymchwil i **brofiad bywyd cyn-filwyr benywaidd, cyn-filwyr o gefndiroedd lleiafrifoedd ethnig a chyn-filwyr o'r tu allan i'r DU**, ynghyd â dau adroddiad yn archwilio **sut i wella mynediad i elusennau lluoedd arfog ar gyfer cyn-filwyr benywaidd**. Cyhoeddir y canfyddiadau erbyn diwedd 2023.
- Mae'r OVA wedi ariannu prosiect gwerth £250,000 gyda Phrifysgol De Cymru, Prifysgol Lerpwl a National Life Stories yn y Llyfrgell Brydeinig i **gynnal ymchwil gyda chyn-filwyr profion niwclear Prydain** i ddeall eu profiadau a chreu cydnabyddiaeth gyhoeddus ehangach o'u gwasanaeth.

Reiffilwyr Brenhinol y Gurkhas yn cymryd rhan mewn gorymdaith Diwrnod y Lluoedd Arfog, 24 Gorffennaf 2023.

Arolwg Cyn-filwyr

Yr Arolwg Cyn-filwyr yw'r arolwg mwyaf erioed o'i fath. Mae dadansoddiad o'r canlyniadau ar y gweill a disgwylir y canlyniadau cyntaf cyn diwedd y flwyddyn. Fel Cyfrifiad Cymru a Lloegr bydd y canlyniadau'n cael eu cyflwyno fesul cam a'u rhyddhau cyn gynted ag y byddant yn barod. O'r arolwg rydym yn bwriadu cyflwyno mewnwelediadau, gan gynnwys y canlynol:

- Safle gwasanaeth
- Hyd gwasanaeth
- Rheswm dros ryddhau/gadael gwasanaeth
- Sefyllfa tai
- A oedd cyn-filwyr yn poeni am arian yn ystod y mis diwethaf
- A oedd cyn-filwyr yn teimlo eu bod wedi cymryd swydd â phrofiad is neu lefel sgil is na'u rôl filwrol
- Lefelau cofrestriad Meddyg Teulu a Deintydd y GIG
- Cyflwr iechyd meddwl a chorfforol hirdymor
- Mesurau unigrwydd

**CYDNABOD
CYFRANIAD
EIN CYN-FILWYR
I'R GYMDEITHAS**

CYDNABOD Y CYFRANIAD Y MAE POB CYN-FILWR WEDI'I WNEUD

Gwelwyd cynnydd sylweddol eleni o ran cydnabod cyfraniadau cyn-filwyr, yn enwedig y rhai a allai fod wedi teimlo eu bod wedi'u heithrio yn hanesyddol. Mae'r OVA yn parhau i weithio gyda phartneriaid ar draws y llywodraeth a thu hwnt i fynd i'r afael â heriau hanesyddol a sicrhau bod cyfraniad yr holl gyn-filwyr a'u teuluoedd, yn enwedig y rhai o grwpiau ymylol, yn cael ei gydnabod a'i ddathlu.

Cyn-filwyr yn y llun yn dal copiâu o Adolygiad Annibynnol Cyn-filwyr LHDT, yn dilyn ymddiheuriad y Prif Weinidog ar ran Gwladwriaeth Prydain am drin cyn-filwyr LHDT yr effeithiwyd arnynt gan y gwaharddiad cyn 2000 ar gyfunrywioldeb.

Ers Ionawr 2023

- Mae **Adolygiad Annibynnol Cyn-filwyr LHDT** wedi gwneud cyfres o argymhellion pwysig. Mae'r adolygiad yn ganlyniad misoedd o waith caled ac fe'i gwnaed yn bosibl trwy rannu profiadau anodd a thrawmatig ar y cyd. Ar 19 Gorffennaf 2023, ymddiheurodd y Prif Weinidog a'r Ysgrifennydd Amddiffyn i bersonél LHDT a chyn-filwyr yr effeithiwyd arnynt gan y gwaharddiad hanesyddol. Mae'r llywodraeth wedi derbyn y mwyafrif o'r 49 argymhelliad mewn egwyddor, ac mewn ymateb di-oed, mae'r Swyddfa Materion Cyn-filwyr yn dyfarnu £250,000 i sefydliadau LHDT i ddarparu gwasanaethau cymorth i gyn-filwyr yr effeithiwyd arnynt.
- Mae'r estyniad i'r **cynllun diystyru a phardynau** wedi dod i rym, gan alluogi unigolion i wneud cais am ddiystyru eu rhybudd(ion) neu euogfarn(au) am weithgaredd rhywiol o'r un rhyw o dan unrhyw drosedd a ddiddymwyd neu a ddiddymwyd.

Roedd 27 Gorffennaf 2023 yn nodi **70 mlynedd** ers llofnodi **Cytundeb Cadoediad Rhyfel Corea**. Gwasanaethodd 81,000 o filwyr Prydain yn y gwrthdaro, gan gynnwys mwy na 1,000 a laddwyd ar faes y gad. Mae'r Llywodraeth yn parhau i gefnogi gweithgareddau coffa i gydnabod cyfraniad cyn-filwyr.

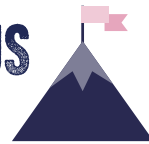
Delweddau a dynnwyd yng ngwasanaeth coffa cenedlaethol y Llang Brydeinig Frenhinol ar Horse Guards Parade, 27 Gorffennaf 2023.

Edrych ymlaen

- Bydd yr OVA yn cyhoeddi **strategaeth cyn-filwyr benywaidd** yn 2024, a fydd yn archwilio'r anghenion a'r heriau penodol a wynebwr gan fwy na 235,000 o gyn-filwyr benywaidd, yn ogystal â dathlu eu llwyddiannau. Bydd y strategaeth yn cwmpasu pob maes o bolisi cyn-filwyr, gan gynnwys iechyd meddwl a chorfforol a lles a chyflogaeth. Mae'r OVA wedi sefydlu trefniadau llywodraethu ffurfiol, a bydd yn ymgysylltu â chyn-filwyr benywaidd a'r sector i sicrhau ein bod yn cael y mewnbyn gorau posibl.
- O fewn yr ychydig fisoedd nesaf, bydd cyn-filwyr cymwys, staff sifil a'u perthnasau agosaf yn gallu derbyn y **Fedal Profion Niwclear newydd**, sy'n anrhydeddu cyfraniad sylweddol y rhai o'r DU a ledled y Gymanwlad, a gymerodd ran yn rhaglen profion niwclear Prydain.

HYRWYDDO CANFYDDIAD CYHOEDDUS CADARNHAOL O GYN-FILWYR

Mae gan gyn-filwyr sgiliau personol a thechnegol helaeth a enillwyd yn ystod eu gwasanaeth. Mae hyn yn golygu eu bod yn gwneud cyfraniad unigryw a pharhaol i fywyd yn y DU, trwy gyflogaeth, arloesi a chynnwys y gymuned. Er gwaethaf hyn, mae ymchwil yn dangos bod llawer o bobl yn credu bod gwasanaethu yn y lluoedd arfog yn gadael pobl mewn sefyllfa feddyliol, gorfforol neu emosiynol waeth na phan ddechreuon nhw wasanaethu. **Mae'r OVA wedi ymrwymo i wella canfyddiadau o gyn-filwyr a dangos yr effaith gadarnhaol y gallant ei chael ar fywyd sifil.**

Ben Roberts yn y Gemau Cyn-filwyr yn Tel Aviv, Israel, Mai 2023. Ymunodd Ben â'r Fyddin Brydeinig yn 2000 a gwasanaethodd ar deithiau o amgylch Afghanistan ac Irac gyda Bataliwn 1af Catrawd Frenhinol Anglia. Mynychodd y gemau fel Llysgennad Cyn-filwr.

Ers Ionawr 2023

- Rydym wedi darparu **cyfathrebiadau i ddangos cyflawniadau, galluoedd a chyfraniadau ystod eang o gyn-filwyr.** Roedd hyn yn cynnwys darllediadau o'r Gemau Cyn-filwyr yn Israel ym mis Mai 2023, cydnabod cyn-filwyr ar Restr Anrhydeddau Pen-blwydd y Brenin ym mis Mehefin 2023 ac aelodau'r gymuned cyn-filwyr a dderbyniodd wobrau Points of Light yn ystod wythnos y Lluoedd Arfog. Mae gwobrau Points of Light yn cydnabod yr effaith gymdeithasol gadarnhaol a wneir gan unigolion. Y derbynwyr oedd:
 - Hari Budha Magar, a wasanaethodd gyda Reiffwlwyr Brenhinol y Gurkhas ac ers colli ei goesau yn Afghanistan, mae wedi cwblhau nifer o heriau mynydda a dorrodd record ac mae'n gweithio i godi £884,900 i elusennau'r Lluoedd Arfog dros y blynnyddoedd i ddod.

- Darren Edwards, cyn-filwr wrth gefn. Ers cael ei barlysu'n barhaol ar ôl damwain ddringo yn 2016, mae Darren wedi codi dros £200,000 ar gyfer Tîm Para-Chwaraeon Eira y Lluoedd Arfog drwy gwblhau nifer o heriau anodd.

Edrych ymlaen

- Byddwn yn sicrhau ein bod yn rhannu straeon a chyflawniadau ystod eang o gyn-filwyr o gefndiroedd a phrofiadau amrywiol o wasanaethu a bywyd sifil. Bydd hyn yn cynnwys **arddangos sefydliadau sy'n gyrru cyfleoedd cyn-filwyr a'u straeon llwyddiant**, a chyflwyno cyfathrebiadau sy'n canolbwyntio ar gyn-filwyr benywaidd, cyn-filwyr LHDT a'r cyn-filwyr hynny o gefndiroedd lleiafrifoedd ethnig, neu grwpiau â straeon unigryw megis y cyn-filwyr prawf niwclear.

DIWEDDARIAD O GYNLLUN GWEITHREDU STRATEGAETH CYN-FILWYR 2022 I 2024

Mae Cynllun Gweithredu Strategaeth y Cyn-filwyr yn cynnwys **dros 60 o ymrwymiadau trawslywodraethol** y mae'r OVA yn eu tracio ar ffurf 84 o dasgau mesuradwy.

Ym mis Gorffennaf 2023,

MAE 63%

o dasgau wedi'u cwblhau (i fyny o 25% ym mis Awst 2022)

ROEDD

29%

o dasgau ar y gweill

YN ACHOS

8%

o dasgau bu rhywfaint o oedi

Ymrwymiad gyda rhywfaint o oedi

Darparu cyfleoedd lleoli uniongyrchol ar gyfer swyddi yn y Gwasanaeth Sifil ar gyfer cyn-filwyr a gwŷr/gwragedd/partneriaid milwrol sy'n wynebu heriau o ran dod o hyd i waith drwy'r cynllun Symud Ymlaen i Gyflogaeth, gyda tharged o 50 ar gyfer 2022/23 a 100 ar gyfer 2023/24

Sylwebaeth

Er bod cynnydd da wedi'i wneud o ran targed mis Mawrth 2023, roeddem 4 lleoliad yn brin o gyrraedd y targed cyhoeddedig. Mae gwaith yn parhau i gyflawni o ran y targed o 100 o leoliadau erbyn diwedd mis Mawrth 2024.

Ymrwymiad gyda rhywfaint o oedi

Sylwebaeth

Rhannu Data Ymadawyr Gwasanaeth (SLD) â Llywodraeth yr Alban i gefnogi eu sylfaen dystiolaeth ar gyn-filwyr sy'n byw yn yr Alban.

Bellach rydym yn hyderus y bydd yr ymrwymiad hwn yn cael ei gyflawni erbyn hydref 2023.

Cyflwyno achrediad Cynghrair Gofal Iechyd y Cyfamod i Gyn-filwyr ymhellach ar draws Ymddiriedolaethau a phob ymddiriedolaeth yn cael ei hachredu erbyn mis Mawrth 2023

Ym mis Gorffennaf 2023 roedd 75% o ymddiriedolaethau'r GIG yn Lloegr wedi'u hachredu yn rhai 'ymwybodol o gyn-filwyr'. Mae hwn yn gyflawniad eithriadol o ystyried y cyd-destun bod angen i GIG Lloegr a'i bartneriaid ail-flaenoriaethu prosiectau yn ystod ac yn dilyn pandemig COVID-19. Mae gwaith yn mynd rhagddo'n gyflym i gyflawni'r ymrwymiad hwn.

Comisiynu a chyhoeddi ymchwil ansoddol newydd sy'n edrych yn benodol ar brofiadau ac anghenion cymorth:

- Cyn-filwyr o leiafrifoedd ethnig
- Cyn-filwyr nad-ydynt o'r DU

Arweiniodd heriau wrth recriwtio cyfranogwyr at oedi byr. Disgwylir cyhoeddi'r ddau adroddiad erbyn diwedd 2023.

Ymrwymiad gyda rhywfaint o oedi

Sylwebaeth

Comisiynu a chyhoeddi ymchwil ansoddol newydd sy'n ceisio deall sut mae cyn-filwyr benywaidd yn manteisio ar gymorth, ac unrhyw rwystrau i gyn-filwyr benywaidd deimlo y gallant ofyn am gymorth

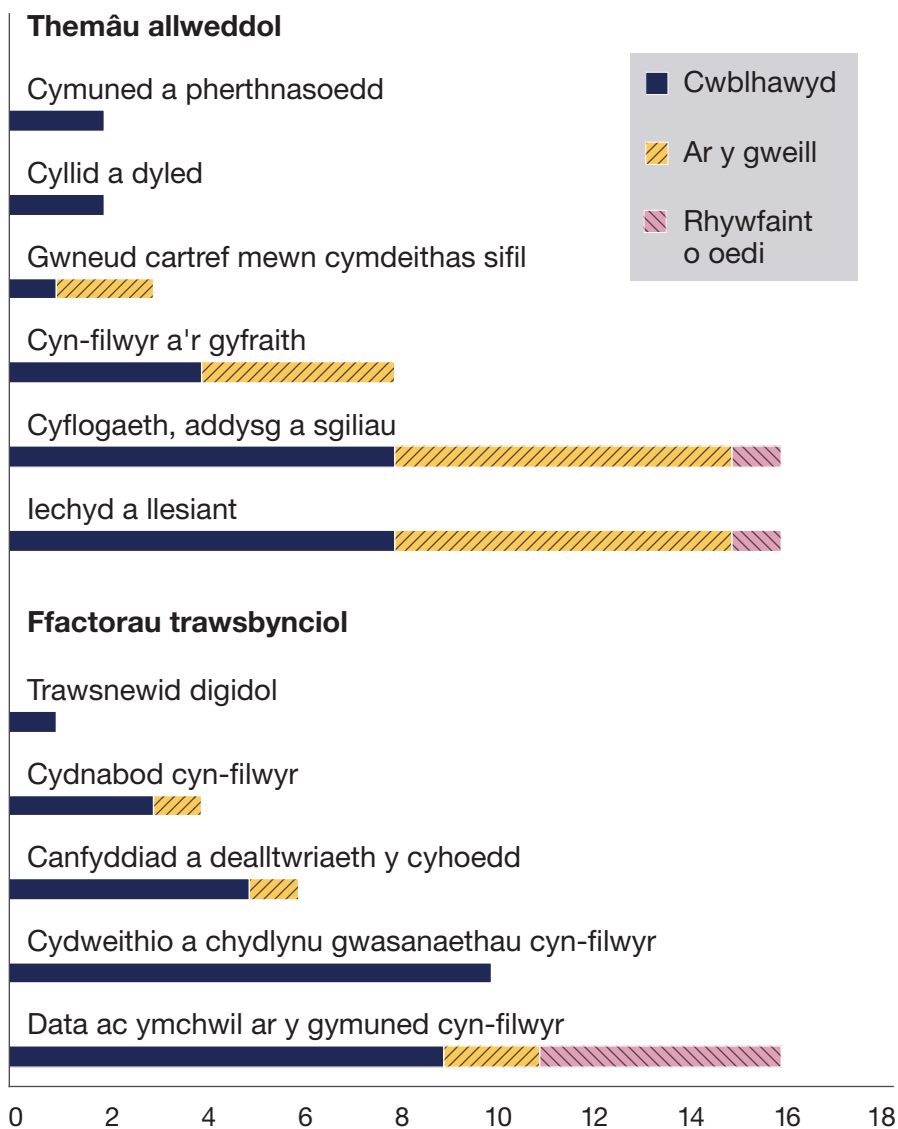
Rydym wedi derbyn drafft cyntaf yr adroddiad hwn ac yn disgwyl ei gyhoeddi erbyn diwedd 2023.

Datblygu un set o Ddangosyddion Perfformiad Allweddol a metrigau cyn-filwyr, i fesur y cynnydd a wnaed gan Lywodraeth y DU o ran Strategaeth 2028 ar gyfer canlyniadau ein Cyn-filwyr.

Ar ôl ymgysylltu'n helaeth â rhanddeiliaid gan gynnwys Bwrdd Cynghori'r Cyn-filwyr, rydym yn disgwyl cyflawni'r ymrwymiad hwn erbyn diwedd 2023.

Byddwn yn rhoi diweddariad pellach ar gyflawni ymrwymïadau'r cynllun gweithredu yn adroddiad blynyddol Cyfamod y Lluoedd Arfog a Chyn-filwyr, sydd i'w gyhoeddi yn ddiweddarach eleni.

Mae ymrwymiadau yn cyd-fynd ag un neu fwy o themâu allweddol neu ffactorau trawsbynciol y Strategaeth ar gyfer ein Cyn-filwyr. At ddibenion y graffig, mae pob un wedi'i alinio i un thema neu ffactor trawsbynciol.

I gael rhagor o wybodaeth am yr OVA
a straeon newyddion diweddar, gweler ein:

 Tudalen gov.uk: [https://www.gov.uk/government/
organisations/office-for-veterans-affairs](https://www.gov.uk/government/organisations/office-for-veterans-affairs)

 Facebook: **VeteransGovUK**

 LinkedIn: **office-for-veterans-affairs**

 YouTube: **@OfficeforVeteransAffairs**

 Twitter: **@VeteransGovUk**